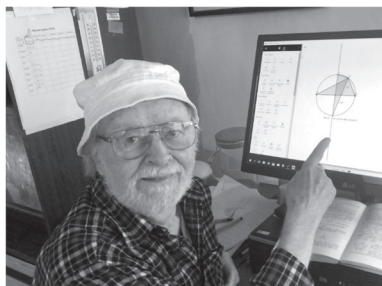

Damjan Jovičić (1935–2021)

Damjana sam upoznao prije puno godina, kad sam kao student matematike na Matematičkom odjelu PMF-a slušao predavanja iz Teorije skupova, topologije i teorije mjere. Te je godine umjesto prof. Pavla Papića taj predmet bio povjeren Damjanu. Uz njegov potpis u mojem indeksu i ocjenu vrlo dobar stoji datum 12. 7. 1972. Ponovno smo se sreli, u sasvim drugim okolnostima na Geodetskom fakultetu, na koji sam primljen za asistenta 1978. godine, godinu dana nakon što je Damjan primljen na tom fakultetu za predavača. Sljedećih desetak godina bilo je ugodno raditi na Geodetskom fakultetu. Zajedno s mr. sc. Blankom Žarinac-Frančula i Svetozarom Petrovićem učili smo naše studente matematiku. Tada se matematika slušala na prve dvije godine studija. Posebno se sjećam usmenih ispita koje je Damjan redovito održavao u poslijepodnevnim satima. Jako teško se odlučivao srušiti nekog pristupnika na ispitu. Često bi takvi ispiti trajali po nekoliko sati, ponekad do 9 navečer, pa i dulje. Tako dugo dok pristupnik sam ne bi odustao!

Osim nastave, Blanka, Damjan, Sveto i ja pokušavali smo naučiti nešto geodezije, posebno nas je zanimala mogućnost primjene matematike u geodeziji. Sastajali smo se, prenosili znanje drugima i kad bismo savladali neku temu, napisali bismo članak za neki časopis (obično Geodetski list) ili konferenciju. Rezultat toga je više od 30 radova objavljenih zajedno.

Početkom 1990-ih za upis na fakultete trebalo je položiti klasifikacijski ispit. Kako bismo pomogli kandidatima, Damjan i ja smo najprije izradili i objavili Zbirku testova iz matematike s klasifikacijskih ispita i nekoliko godina nakon toga novu zbirku Testovi iz matematike s klasifikacijskih ispita za koju smo prikupili veći broj ispitnih zadataka sa srodnih fakulteta.

Damjan je uvijek ozbiljno pristupao poslu, a često je bio raspoložen za šalu. Sjećam se njegovih doskočica, npr. o većoj i manjoj polovici. Ili da se prije bacanja nekog nepotrebnog dokumenta treba najprije napraviti nekoliko njegovih fotokopija.

Damjan Jovičić rođen je u Pješćanici, općina Vrginmost 15. 8. 1935., gdje je polazio osnovnu školu koju je završio u Bačkoj Palanci kamo se obitelj Jovičić preselila po potrebi službe Damjanova oca, šumarskog službenika i zbog lakšeg školovanja petoro djece. Niže razrede gimnazije završio je u gimnaziji „dr. Ivan Ribar“ u Karlovcu. Kao odličan učenik oslobođen je polaganja male mature. Više razrede nastavio je u Karlovcu, gdje je završio 6. razred gimnazije, a šk. god. 1953/54 prešao je na IV. mušku gimnaziju u Zagrebu, gdje je poslije 8. razreda položio veliku maturu (ispit zrelosti). Njegov stariji brat studirao je strojarstvo i kod Damjana razvijao ljubav prema matematici, što će biti presudno za njegov kasniji izbor studija.

God. 1955/56 upisao se na Prirodoslovno-matematički fakultet (PMF) Sveučilišta u Zagrebu, gdje je na Matematičkom odjelu studirao matematiku. Po diplomiranju na PMF-u kao profesor matematike zaposlio se na Osnovnoj školi „Boro Mrkobrađa“ u Vrginmostu.

Godine 1963. izabran je u zvanje asistenta na PMF-u u Matematičkom odjelu. Izvodio je vježbe iz predmeta Matematička analiza I (za studente 1. godine matematike), Matematika I, II i III (za studente 1. godine kemije i biologije), Uvod u matematičku analizu (za studente 1. godine matematike), Uvod u matematiku s biostatistikom (za studente 1. godine biologije), Matematička analiza (za studente 1. godine fizike), Teorija skupova, topologija i teorija mjere (za studente 2. i 3. godine matematike) i Teorija skupova (za studente 1. godine matematike). Osim toga bila su mu povjerena predavanja iz Teorije skupova, topologije i mjere, Uvoda u matematiku s biostatistikom i Teorije skupova.

Na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu predavao je kao vanjski suradnik Metodiku nastave matematike.

Na Matematičkom odjelu PMF-a radio je do 1977. kad je prešao na Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Na tom je fakultetu imao tri reizbora: prvi 1983. kad je izabran u zvanje višeg predavača, drugi 1988. kad je biran u zvanje predavača (u tada važećem zakonu nije bilo predviđeno zvanje višeg predavača) i treći 1995. kad je ponovno izabran u zvanje višeg predavača s magisterijem.

Postdiplomski studij iz teorijske matematike završio je 1971. na PMF-u Sveučilišta u Zagrebu položivši sve ispite s ocjenom odličan. Obranom magistarskog rada „Mreže kao matematičko sredstvo u ispitivanju logike sudova i predikata“ pod vodstvom prof. dr. Vladimira Devidéa stekao je akademski stupanj magistra matematičkih nauka.

Od 1965. do 1985. sudjelovao je na svim kongresima matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije. S posebnim interesom pratio je rad u sekciji za nastavu i osnove matematike, sudjelujući s referatima i priopćenjima. U časopisima Matematika, Matematičko-fizički list i Geodetski list objavio je samostalno ili u koautorstvu 40 znanstvenih ili stručnih radova i 8 udžbenika, odnosno priručnika.

Bio je uključen u znanstveno-istraživački rad na podzadatku „Matematički modeli i strukture u geodeziji“ u sklopu zadatka „Istraživanje osnovnih geodetskih i astronomskih parametara“. Veliki dio njegovih objavljenih radova rezultat je timskog rada na projektu „Kartografija i geoinformacijski sustavi“, koji se odvijao od 1992. na Geodetskom fakultetu pod vodstvom glavnog istraživača prof. dr. Nedjeljka Frančule.

Na Geodetskom fakultetu predavao je matematičke kolegije na dodiplomskom studiju više i visoke stručne spreme (Matematika I, Matematika II i Geodetsko računanje). Uz to sudjelovao je i u izvođenju nastave na postdiplomskom studiju Geodetskog fakulteta s kolegijem Odabrana poglavlja više matematike.

Kao predavač sudjelovao je na nekoliko seminara za usavršavanje nastavnika i održao nekoliko javnih predavanja.

Bio je član Društva matematičara i fizičara SRH, Savjeta i Izvršnog odbora Geodetskog fakulteta, Vijeća nastavnika postdiplomskog studija, Komisije grupacije za izradu testa iz matematike za klasifikacijski ispit, Komisije PPZ Zagreb za izradu programa iz matematike za desetgodišnje osnovno i opće obrazovanje, voditelj Odjela za matematiku u Zavodu za višu geodeziju Geodetskog fakulteta 1997/98 i 1998/99 i dr. Umirovljen je 2000. godine, a napustio nas je 28. veljače 2021.

Damjan je cijeli život strasno volio matematiku, uvijek je govorio da je njegova jedina religija znanost. Dokaz za to je velika biblioteka, skupio je više od 1000 knjiga iz matematike, najviše iz teorije matrica.

Dan kada je odvezen u bolnicu nije se micao od računala, žurio je s crtežima kružnica i zadacima, a jedan od posljednjih njegovih crteža ugraviran je na ploči nad njegovom urnom na Mirogoju. Kao da je znao da mu vrijeme curi.

Bezuvjetno je volio svoje kćeri Zrinku i Natašu kojima je posvetio udžbenik iz matematike za 8. razred. Njegova životna pratilja, prijateljica, supruga Mira svaki vikend obilazi njegov grob. Ovo su riječi njegove kćeri Nataše na oproštaju uz polaganje urne na zagrebačkom Mirogoju:

“Mir njegovom putovanju započeo je u ovim trenucima. Svo vrijeme pred njim i nama

koji smo s njim živjeli dobiva sad druge obrise. Bit će to vrijeme koje će uzvisiti rijetke ljudske vrline i snagu karaktera kakav ostvaruju rijetki.

Bit će to vrijeme koje će tišinu učiniti glasnijom od buke, a pouzdanje obitelji koju je stvorio biti će trajno.

Moto ovog života bio je vrijednosti ispred uspjeha jer uspjeh bez vrijednosti tek je izdaja vrijednosti.

Bitka je bila neravnopravna, ali svaka je takva bitka takva, a u slučaju mog oca odigrala se nakon dugog uspravnog života.

Bol koja je kumulirala dugo došla je do točke zrenja. Ono što slijedi bit će pogled u visine. Pogled prema nebeskom plavetnilu!

Pokazat će se da ono na nebu nisu zvijezde, već otvori u kojima blistaju naši najdraži i voljeni! Među njima i Damjan koji će domahivati kako bi dao do znanja da oko njega traju smirenost i spokoj.”

Popis objavljenih radova

Jovičić, D.: Primjeri grupa i izomorfizam grupa, Matematičko-fizički list, 2 i 3, 1974/75.

Jovičić, D.: Nezavisnost svojstva asocijativnosti i komutativnosti, Matematika 1, 1975.

Jovičić, D., Papić, G.: Implikacija u nastavi, Matematika 1, 1977, 30-38.

Jovičić, D.: Primjena modela pri faktorizaciji kvadratnog polinoma, Matematika 3, 1978, 23-32.

Jovičić, D.: Što i kako s Kavaljerijevim principom? Matematika 3, 1979, 55-64.

Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Jedna metoda izračunavanja koeficijenata polinoma $S_k(n)$ pri računanju sume $S_k=1k+2k+\dots+nk$, Matematika, 1981, 10(2), 70-74.

Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Rješavanje normalnih jednadžbi pomoću računala. Zbornik radova 4. susreta geodeta SRH. Osijek: Savez društava geodeta SR Hrvatske, 1981, 1-11.

Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Programi za rješavanje normalnih jednadžbi. Zbornik radova kolokvija Džepni i stolni računari u graditeljskoj praksi. Opatija: Fakultet graditeljskih znanosti Rijeka, 1981, 41-51.

Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Prilagodavanje kružnice skupu točaka ravnine. Zbornik radova 4. međunarodnog simpozija Kompjuter na sveučilištu. Cavtat: Sveučilišni računski centar Zagreb, 1982, 469-476.

Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Interpolacija kubičnim splajnovima. Zbornik radova IV znanstvenog skupa Proračunavanje i projektiranje pomoću računala. Stubičke Toplice: Elektrotehnički fakultet Zagreb, 1982, 167-174.

Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Izgladivanje kubičnim splajnovima. Zbornik radova IV znanstvenog skupa Proračunavanje i projektiranje pomoću računala. Stubičke Toplice: Elektrotehnički fakultet u Zagrebu, 1982, 175-181.

Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Prilagodavanje pravca skupu točaka prostora. Geodetski list, 1982, 10-12, 260-266.

Petrović, S., Lapaine, M., Jovičić, D. i Žarinac-Frančula, B.: Prilagodavanje pravca. Zbornik radova 5. međunarodnog simpozija Kompjuter na sveučilištu. Cavtat: Sveučilišni računski centar Zagreb, 1983, 529-535.

Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Invertiranje matrice normalnih jednadžbi i stolno računalo. Zbornik radova Savjetovanja o automatizaciji u geodeziji. Bled: Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, 1983, 277-283.

- Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Prilog određivanju koordinata dirališta vizurnog pravca i nagiba izvodnice vertikalnog objekta oblika stošca. Geodetski list, 1983, 4-6, 97-100.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Rubni uvjeti pri interpolaciji kubičnim splajnovima. Zbornik radova V znanstvenog skupa Proračunavanje i projektiranje pomoću računala. Stubičke Toplice: Elektrotehnički fakultet u Zagrebu, 1983, 497-502.
- Frančula, N., Jovičić, D., Žarinac-Frančula, B.: Obrnuti kartografski zadatak, Geodetski list, 38, 1984, 10-12, 289-296.
- Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Rješavanje normalnih jednadžbi i metoda Choleskog. Geodetski list, 1984, 1-3, 33-44.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Izgladivanje histograma splajnovima. Zbornik radova VI međunarodnog simpozija Projektiranje i praćenje proizvodnje računalom. Zagreb: Elektrotehnički fakultet Zagreb, 1984, 71-76.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Izbjegavamo li "malog Simpsona"? Zbornik predavanja održanih na VIII, IX i X jubilarnom seminaru. Beograd: Zajednica viših škola SR Srbije, Stručna sekcija za matematiku, 1985, 47-53.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Još neke primjene pravila triju ordinata. Zbornik predavanja održanih na VIII, IX i X jubilarnom seminaru. Beograd: Zajednica viših škola SR Srbije, Stručna sekcija za matematiku, 1985, 54-58.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Izgladivanje histograma kubičnim splajnovima. Zbornik radova IX bosansko-hercegovačkog simpozijuma iz informatike (knjiga II). Jahorina: Elektrotehnički fakultet Sarajevo, 1985, 279-1 – 279-8.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, B. i Petrović, S.: Usporedba efikasnosti dvaju algoritama za rješavanje normalnih jednadžbi koji se baziraju na metodi Choleskog. Geodetski list, 1985, 7-9, 211-222.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Poopćeni vektorski produkt i Cramerovo pravilo. Saopštenja sa VIII kongresa matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije. Priština: Savez društava matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije, 1985, 179.
- Jovičić, D., Lapaine, M., Petrović, S. i Žarinac-Frančula, B.: Jedno svojstvo polinoma stupnjeva $2n$ i $2n+1$. Saopštenja sa VIII kongresa matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije. Priština: Savez društava matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije, 1985, 180.
- Jovičić, D., Lapaine, M. i Petrović, S.: Direktno rješenje problema određivanja elemenata vertikalnog objekta oblika stošca. Geodetski list, 1987, 1-3, 85-93.
- Frančula, N., Jovičić, D., Žarinac-Frančula, B. i Lapaine, M.: Conformal Mapping of a Rotational Ellipsoid onto a Sphere and Vice Versa. Proceedings 37th International Annual Gathering KoREMA, 14th Symposium on Measurement, Faculty of Electrical Engineering, University of Zagreb, 26.-29. 4. 1992., 268-272.
- Frančula, N., Jovičić, D., Žarinac-Frančula, B. i Lapaine, M.: Konformno preslikavanje rotacijskog elipsoida na sferu i obratno primjenom trigonometrijskih redova. Geodetski list, 2, 1992, 181-189. Ispravak, Geodetski list, 4, 1992, 537.
- Lapaine, Milj., Jovičić, D. i Lapaine, Mir.: Rješavanje sfernog trokuta. Proceedings of the 38th International Annual Conference KoREMA, Faculty of Electrical Engineering, University of Zagreb, 26.-28. 4. 1993., 376-379.

- Lapaine, M., Žarinac-Frančula, B., Frančula, N. i Jovičić, D.: Ekvivalentno preslikavanje rotacijskog elipsoida na sferu i obratno primjenom trigonometrijskih redova. *Geodetski list*, 4, 1993, 315-324.
- Lapaine, M. i Jovičić, D.: Problem eliminacije i metoda najmanjih kvadrata. *Geodetski list*, 1994, 3, 285-295.
- Lapaine, M., Žarinac-Frančula, B., Jovičić, D. i Frančula, N.: Ekvidistantno preslikavanje po meridijanima rotacijskog elipsoida na sferu i obratno primjenom trigonometrijskih redova. *Geodetski list*, 1994, 4, 351-359.
- Lapaine, M., Jovičić, D.: Grafički prikaz konika pomoću računala, *KoG*, 1996, 1, 19-26.
- Beban-Brkić, J., Jovičić, D.: Krivulje drugog reda na drugi način. *Zbornik radova 3. susreta nastavnika matematike, Varošenc, Sanja (ur.)*. Zagreb: Hrvatsko matematičko društvo: Element, 1996, 125-130.
- Beban-Brkić, J., Jovičić, D., Lapaine, M.: Vector Equations of Second Degree Curves, SEFI, Special European Seminar, Geometry in Engineering Education, Bratislava – Smolenice, Slovakia, 25-29 August 1997, Abstracts, 23. Proceedings, 75-81.
- Lapaine, M., Jovičić, D.: Valentin's Problem, 8th International Conference on Engineering Computer Graphics and Descriptive Geometry, July 31 – August 3, 1998, Austin, Texas, Proceedings, Vol. 1, 36-40.
- Beban-Brkić, J., Jovičić, D., An Example of the Use of Mathematica. Proceedings of the 9th SEFI European Seminar on Mathematics in Engineering Education, Demlova, M., Mustoe, L., Olsson-Lethonen, B. (ur.) Espoo: ARCADA Polytechnic, 1998, 17-21.
- Jovičić, D., Beban-Brkić, J.: Jedna zaboravljena formula za računanje površina i volumena. *Zbornik radova 4. susreta nastavnika matematike, Varošanc, S., Mladinić, P. (ur.)* Zagreb: Hrvatsko matematičko društvo, 1998, 138-146.
- Jovičić, D., Lapaine, M.: Dokazi iracionalnosti drugog korijena iz 2, *Poučak*, 2000, 2-3, 52-59.
- Beban-Brkić, J., Jovičić, D.: Apolonijevi teoremi, Rytzova konstrukcija, surdski binomi. Sažeci izlaganja 9. znanstveno-stručnog kolokvija HDKGIGK-a, Crikvenica, 2003, 2-2.

Udžbenici i priručnici

- Jovičić, D.: Matematika 8 za osmi razred osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Jovičić, D.: Zbirka zadataka iz Matematike 8 (koautor): Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Jovičić, D.: Ispiti iz Matematike 8, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Jovičić, D.: Kontrolni zadaci iz Matematike 8 (koautor), Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Jovičić, D., Korkut, L., Krlić, M., Trninić, M.: Zbirka zadataka za matematiku za osim razred osnovne škole, Svjetlost, Sarajevo, 1977.
- Balog, B., Jovičić, B.: Priručnik za nastavnike, Matematika 8, Školska knjiga, Zagreb, 1979.
- Jovičić, D. i Lapaine, M.: Zbirka testova iz matematike s klasifikacijskih ispita. *Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*, Zagreb, 1991.
- Jovičić, D., Lapaine, M.: Testovi iz matematike s klasifikacijskih ispita, Element, Zagreb, 1995.

Miljenko Lapaine